

Livsinteresser, skal Striden ikke afgøres ved Voldgift, men kun uforbindende behandles af et Forligsnævn. Det samme gælder ogsaa i andre Tilfælde, hvor Striden er af overvejende politisk Betydning. Men i disse Tilfælde er dog ikke — som det i Regelen var efter de ældre Traktater — Striden helt unddraget fra den fredelige Løsning. For det første kan det være, at Modparten benægter, at Striden har en saadan særlig Karakter. I saa Fald bliver Spørgsmaalet med bindende Virkning at afgøre af Voldgiftsretten, der saa ogsaa afgør selve Striden. Drejer det sig om det Tilfælde, hvor Striden, uden just at vedrøre Uafhængighed, Omraadets Ukrænkelighed eller andre højeste Livsinteresser, paastaas at være af overvejende politisk Betydning, skal Indsigelsen af Voldgiftsretten endda godkendes enstemmigt eller med højst een afvigende Stemme.

I alle Tilfælde bliver Striden derhos at forelægge for et staaende Forligsnævn, der bestaar af 5 Medlemmer, hvoraf de 3 er udnævnt af Parterne i Forening. Dette skal undersøge Striden og fremsætte Forslag til dens Løsning. Disse Forslag er ganske vist ikke bindende for Parterne. Dog skal Parterne indenfor en nærmere fastsat Frist erklære, om de antager Forslagene eller ej. Og under Forligsbehandlingen samt indtil den lige nævnte Frist er udløbet, er begge Parter pligtige at afholde sig fra enhver Magtanvendelse. Som man vil se, er dette en Ordning, der i sine Grundtræk ganske ligner Forbundspagtens System. Men den gaar videre end dette i at fastslaa en virkelig Pligt for Parterne til at lade Stridigheder afgøre ved bindende Voldgift.

En hermed ret overensstemmende Traktat har Tyskland afsluttet med Sverige under 29. August 1924. Der er her endog det Fremskridt at notere, at den blotte Omstændighed, at Striden er af overvejende politisk Betydning, overhovedet ikke mere berettiger til at unddrage den en bindende Afgørelse ved Voldgift. Ogsaa paa forskellige andre Punkter indeholder Traktaten Forbedringer. En tilsvarende Traktat er blevet afsluttet mellem Tyskland og Finland under 14. Marts d. A.

Det samme System ligger til Grund for de i Locarno udarbejdede Voldgiftskonventioner, saaledes at Formuleringen er yderligere simplificeret. Undtagelsen vedrørende Uafhængighed, Landomraadets Ukrænkelighed og højeste Livsinteresser er udgaaet. Retlige Tvistigheder kan i alle Tilfælde først forelægges for et staaende

Forligsnævn, der sammensættes som i de tidligere nævnte Tilfælde med 3 i Forening udpegede Medlemmer og et Medlem, udnævnt af hver Part. Forligsnævnet skal søge at bringe Klarhed i Striden og at tilvejebringe et Forlig. Det kan stille dertil sigtende Forslag til Parterne og fastsætte en Frist, indenfor hvilken disse skal afgive en Erklæring derom. Kan et Forlig ikke tilvejebringes, forelægges Striden til bindende Afgørelse enten for den nye internationale Domstol i Haag eller for den ældre i Haagerkonventionen af 1907 omhandlede Voldgiftsret.

Er Striden ikke af retlig Natur, forelægges den til Behandling for Forligsnævnet. Hvis Parterne ikke kommer til Enighed inden en Maaned efter, at Nævnet har afsluttet sin Virksomhed, kan hver af Parterne forlange Striden forelagt for Folkeforbundets Raad, der skal behandle den i Overensstemmelse med Reglerne i Pagtens Artikel 15.

Jeg har tilladt mig at dvæle noget længere ved disse Spørgsmaal, fordi jeg mener, at der her foreligger en Udvikling, som har Krav paa den allerstørste Interesse ogsaa for vort Vedkommende. Denne Udvikling kan i Kortheit betegnes som gaaende ud paa at supplere Forbundspagtens endnu mangelfulde Voldgifts- og Forligssystem gennem Særaftaler mellem de enkelte Lande. Det er en Udvikling, som synes at indebære overordentlig rige Muligheder, og som til sidst igen kan føre tilbage til en stor international Fællesordning af langt mere fremskreden Art end den, som Forbundspagtens Regler paa dette Punkt hidtil har virkeliggjort. Fra Regerings Side har man derfor ogsaa fulgt denne Bevægelse med den største Interesse, og man har stadig Opmærksomheden henvendt paa de Muligheder, der for Danmarks Vedkommende maatte være for at gøre sig delagtig heri. Man nærer det bedste Haab om, at det virkelig vil vise sig muligt at naa et langt Stykke frem ad den Vej.

Hvad Tyskland angaar, saa har dette Lands Beredvillighed til at afslutte en saadan Konvention med os allerede været meddelt os for længere Tid siden, og den danske Regering har derpaa gjort Problemet til Genstand for nøje Overvejelser, som ikke mindst er blevet paabudt ved Ønskeligheden af at gøre sig bekendt med alle de nye Typer af Overenskomster af denne Art, som det sidste Aars Tid har frembragt i saa rigelig Mængde, hvorefter man i Forsommeren har rettet en officiel